

บทที่ 5

สรุปและขอเสนอแนะ

องค์กรพัฒนาเอกชน (อพช.) เป็นองค์กรที่ทำงานพัฒนาสังคม โดยไม่แสวงหาผลกำไร ตัวอย่างของคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ.) จังหวัดสุรินทร์ และโครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง เป็น 2 องค์กรที่ทำงานกับชาวบ้านในชนบท โดย ศพพ. ทำงานกับ 4 องค์กร ช่างบ้าน และพระ ได้กลุ่มสหธรรมเพื่อการพัฒนา กลุ่มอีโตน้อย กลุ่มสตรี 3 หมู่บ้าน และกลุ่มสมุนไพร สำหรับโครงการพัฒนาการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเอง ทำงานเรื่องการเกษตรผสมผสาน ปศุสัตว์ วนาการข้าว กลุ่มออมทรัพย์ และการเลี้ยงไก่

ทั้ง 2 โครงการ มีกระบวนการทำงานโดยผ่านองค์กรชาวบ้านไปสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งพบว่าเมืององค์กรชาวบ้านเกิดขึ้นจริงโดยรวมประมาณ 9 องค์กร มีระดับความเข้มแข็งพอสมควร ขณะเดียวกันมีปัญหาผู้นำในลักษณะของการไม่ถูกยอมรับจากชาวบ้านอยู่ในบางองค์กร และปัญหาขาดแคลนผู้นำสืบทอดเจตนารมย์ ปัญหาการยกระดับกิจกรรมให้เพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้นและอยู่รอดได้โดยไม่ต้องอพยพแรงงาน ยังทำไม่ได้ ปัญหากลุ่มเป้าหมายมีน้อยและขยายผลได้น้อย

สำหรับจุดเด่นที่เป็นความเข้มแข็งของทั้งสององค์กรคือ กระบวนการทำงานพัฒนา กับชาวบ้านที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการพัฒนามีชาวบ้านได้รับประโยชน์โดยตรง ส่วนข้อเสนอแนะโดยรวม มีดังต่อไปนี้ คือ

1. การพัฒนาความเข้มแข็งให้กับผู้นำชาวบ้าน องค์กรชาวบ้าน และการสร้างเครือข่าย องค์กรชาวบ้าน ยังเป็นหัวใจสำคัญของทั้ง 2 องค์กร และควรมีแผนปฏิบัติการและงบประมาณที่ชัดเจนในการทำงานเรื่องนี้ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ การระดมทุนภายในและภายนอกและภาวะการเป็นผู้นำ
2. การพัฒนาคุณภาพและปริมาณการผลิต การแปรรูป การตลาด และการจัดการผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น โดยเป็นการทำงานร่วมกันขององค์กรทั้งสององค์กรกับกลุ่มองค์กรชาวบ้าน ยังถือเป็นภารกิจและบทบาทสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. การประสานงานกับภาครัฐทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อการรับรู้ข้อมูล ความคิด การเจรจาต่อรองและขอการสนับสนุนทรัพยากรจากภาครัฐ นับเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่ไม่ควรละเลยและควรถือเป็นกระบวนการสำคัญ เพราะในอนาคตการสนับสนุนโดยใช้งบประมาณจากภาครัฐจะมีความสำคัญและยังยืนกว้างงบประมาณจากภายนอก
4. การแสวงหากลุ่มเป้าหมายและการขยายผลสู่ชาวบ้านให้มีคุณภาพและปริมาณที่คุ้มค่ากับงบประมาณขององค์กร โดยเลือกให้ถูกคน ถูกพื้นที่ โดยไม่จำกัดเฉพาะหมู่บ้านในโครงการ แต่ก็ไม่ควรมีพื้นที่ห่างไกลกันมากเกินไป นับเป็นเรื่องที่ทำให้ไม่ถูกจำกัดและขยายผลไม่ได้ อันส่งผลให้จำนวนชาวบ้านที่ได้รับประโยชน์มีน้อยเกินไป